

International
Labour
Organization

Deklaracija MOR-a o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije

koju je usvojila Međunarodna konferencija rada
na svom devedeset sedmom zasjedanju,
Ženeva, 10. juni 2008.

Deklaracija MOR-a o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije

koju je usvojila Međunarodna konferencija rada
na svom devedeset sedmom zasjedanju,
Ženeva, 10. juni 2008.

ISBN 978-92-2-822297-5

Prvi put objavljeno 2008.

Opredjeljenja izražena u publikacijama MOR-a, koja su saglasna praksi Ujedinjenih naroda, kao i materijali sadržani u ovim publikacijama, ne predstavljaju mišljenje Međunarodnog ureda rada koje se odnosi na pravni status bilo koje zemlje, područja ili teritorije ili njihovih vlasti, niti se pak odnose na bilo kakvo njihovo razgraničavanje.

Pozivanje na imena kompanija i komercijalnih proizvoda i postupaka ne znači istovremeno i podršku Međunarodnog uredarada, kao što ni bilo kakvo nespominjanje neke određene kompanije, komercijalnog proizvoda ili postupka ne predstavlja znak neodobravanja.

Publikacije MOR-a mogu se nabaviti u svim većim knjižarama ili lokalnim predstavništvima MOR-a u velikom broju zemalja, ili se mogu neposredno poručiti od ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland. Katalozi ili spiskovi novih publikacija mogu se dobiti besplatno na gornjoj adresi, ili email-om: pubdroit@ilo.org.

Posjetite našu web stranicu: www.ilo.org/publns.

Štampano u Bosni i Hercegovini.

UVOD

Međunarodna organizacija rada jednoglasno je usvojila *Deklaraciju MOR-a o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije* 10. juna 2008. godine. Ovo je treća važna izjava principa i politika koju je usvojila Međunarodna konferencija rada od Ustava MOR-a iz 1919. godine. Ona se naslanja na Deklaraciju iz Filadelfije iz 1944. godine. i Deklaraciju o osnovnim principima i pravima na radu i njenom praćenju iz 1998. godine. Deklaracija iz 2008. godine izražava savremenu viziju mandata MOR-a u eri globalizacije.

Ova važna Deklaracija predstavlja snažnu reafirmaciju vrijednosti MOR-a. Ona je rezultat tripartitnih konsultacija započetih uoči Izvještaja Svjetske komisije za socijalnu dimenziju globalizacije. Usvajanjem ovog teksta, predstavnici vlada i organizacija poslodavaca i radnika iz 182 države članice naglašavaju ključnu ulogu naše tripartitne Organizacije u pomaganju da se u kontekstu globalizacije ostvari napredak i socijalna pravda. One se zajedno obavezuju da pojačaju kapacitete MOR-a da ove ciljeve realizira putem Agende dostojanstvenog rada. Deklaracija institucionalizira koncept dostojanstvenog rada koji je MOR razvila od 1999. godine, njegovim postavljenjem u centar politika Organizacije kako bi se ostvarili njeni ustavni ciljevi.

Deklaracija dolazi u krucijalnom političkom trenutku i odražava široki konsenzus u pogledu potrebe za jakim socijalnom dimenzijom globalizacije, kako bi se postigli poboljšani i pravedni rezultati za sve. Ona predstavlja kompas za promociju pravedne globalizacije na osnovu dostojanstvenog rada, kao i praktičan instrument kako bi se ubrzao napredak u realizaciji Agende dosto-

janstvenog rada na nivou zemlje. Ona odražava stvaralački stav naglašavanjem značaja održivih preduzeća u stvaranju većih prilika za zapošljavanje i prihoda za sve.

Agenda MOR-a je dobila široko rasprostranjenu međunarodnu podršku na najvišem političkom, regionalnom i globalnom nivou, koja je svoj vrhunac dosegla na Svjetskom samitu Ujedinjenih naroda 2005. godine. Tom prilikom su šefovi država i vlada izjavili: *Mi snažno podržavamo pravednu globalizaciju i odlučni smo da ciljeve punog i produktivnog zaposlenja i dostojanstvenog rada za sve, uključujući žene i mlade ljude, učinimo centralnim ciljem naših relevantnih domaćih i međunarodnih politika, kao i naših domaćih razvojnih strategija.* Ova izjava se naslanja na obaveze Svjetskog samita za socijalni razvoj iz 1995. godine.

Deklaracija izražava univerzalnost Agende dostojanstvenog rada: sve članice Organizacije moraju slijediti politike zasnovane na strateškim ciljevima – *zapošljavanje, socijalna zaštita, socijalni dijalog i prava na radu.* Istovremeno, ona naglašava holistički i integrirani pristup tako što priznaje da su ovi ciljevi “neodvojivi, međusobno povezani i međusobno podržani”, obezbjeđujući međunarodnim standardima rada ulogu korisnog instrumenta za njihovu primjenu.

Deklaracija poziva MOR da pomogne svojim članicama u njihovim nastojanjima da je provode u skladu sa svojim domaćim potrebama i okolnostima. U tom cilju, ona predstavlja izazov za Međunarodnu konferenciju rada, Upravno tijelo i Međunarodni ured rada, signaliziranjem da: “Organizacija treba preispitati i prilagoditi svoje institucionalne prakse da ojača upravljanje i izgradnju kapaciteta kako bi najbolje iskoristila svoje ljudske i finansijske resurse i jedinstvenu prednost svoje tripartitne strukture i sistema standarda.” Stoga Organizacija i njene članice mora-

ju mobilizirati sva raspoloživa sredstva djelovanja i na domaćem i međunarodnom nivou, radi unapređivanja ciljeva Deklaracije i izvršavanja njenih obaveza na najefektivniji i najefikasniji način.

Deklaracija osigurava liderima i donosiocima odluka uravnoteženi pristup koji je povezuje sa ljudima i stvaralačkim rješenjima u zemlji, dok istovremeno nudi opću platformu za upravljanje na međunarodnom nivou. Ona doprinosi koherentnosti politika u cilju održivog razvoja u domaćim politikama, između međunarodnih organizacija i u razvojnoj saradnji, okupljanjem društvenih, ekonomskih, te ciljeva koji se odnose na okoliš. S tim u vezi, ona naglašava da međunarodne i regionalne organizacije sa mandatom u neposredno povezanim oblastima mogu dati važan doprinos primjeni traženog integriranog pristupa i poziva ih da promoviraju dostojanstven rad. Ona izjavljuje da s obzirom i trgovina i politika finansijskog tržišta imaju uticaja na zapošljavanje, uloga MOR-a je da procijeni te efekte na zapošljavanje kako bi ostvarila svoj cilj da se zapošljavanje postavi u srce ekonomskih politika. Deklaracija također poziva na razvijanje novih partnerstava sa nedržavnim subjektima i ekonomskim akterima, kao što su multinacionalna preduzeća i sindikati koji rade na globalno sektorskom nivou, kako bi se ojačala efikasnost operativnih programa i aktivnosti MOR-a.

Deklaracija o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije je obnovljena izjava povjerenja u MOR. Ona se naslanja na vrijednosti i principe sadržane u Ustavu MOR-a i osnažuje ih kako bi se suočila sa izazovima 21-og. vijeka. Ona odražava uvjerenost MOR-a u važnost njene vizije i mandata, kao i njenu punu obavezanost da preuzme svoje savremene odgovornosti. Deklaracija dolazi u vrijeme široko rasprostranjene neizvjesnosti u svijetu rada, neprekidnih situacija zloupotrebe ljudskih prava, rastuće zabrinutosti tokom globalizacije, te potrebe da međunarodne or-

ganizacije mnogo bolje rade zajedno na ovim pitanjima. Osim toga, ona podvlači jedinstvenu komparativnu prednost MOR-a i legitimnost MOR-a zasnovanu na tripartitnosti i bogatom i komplementarnom praktičnom iskustvu njenih vladinih, sindikalnih i poslodavačkih konstituenata u bavljenju ekonomskim i socijalnim politikama koje utiču na živote ljudi. Ona također podsjeća na dugogodišnju snagu njenog načina rada zasnovanog na socijalnom dijalogu, kao temelju za građenje konsenzusa, u svijetu u kojem je dijalog otežan.

Deklaracija o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije obilježava najznačajniji preporod Organizacije od Deklaracije iz Filadelfije. Ona nam daje historijsku priliku i odgovornost da osnažimo kapacitete MOR-a. Zajedno sa onima koji dijele težnje Deklaracije, mi možemo napraviti efikasno spajanje državnih i međunarodnih politika koje vode ka pravednoj globalizaciji i većem pristupu dostojanstvenom radu za žene i muškarce svuda. Svi mi možemo doprinijeti tome i krenuti smjerom većeg poštivanja ljudskog dostojanstva i globalnog napretka, kako bi se zadovoljile potrebe i nade ljudi, porodica i zajednica diljem svijeta.

Juan Somavia
Generalni direktor

DEKLARACIJA MOR-A O SOCIJALNOJ PRAVDI U CILJU PRAVEDNE GLOBALIZACIJE

Međunarodna konferencija rada, sastavši se u Ženevi povodom svog devedeset sedmog zasjedanja

Smatrajući da sadašnji kontekst globalizacije, kojeg karakterizira širenje novih tehnologija, protok ideja, razmjena roba i usluga, povećanje tokova kapitala i finansijskih tokova, internacionalizacija poslovnih djelatnosti, procesa i dijaloga, kao i kretanje ljudi, posebno zaposlenih žena i muškaraca, temeljito preoblikuje svijet rada:

- s jedne strane, proces ekonomske saradnje i integracije je pomogao mnogim zemljama da uživaju pogodnosti visokih stopa ekonomskog rasta i stvaranja zaposlenja, da upiju brojnu seosku sirotinju u savremenu urbanu ekonomiju, da unaprijede svoje razvojne ciljeve i da podstaknu novine u razvoju proizvoda i kruženju ideja;
- s druge strane, mnoge zemlje i sektori se zbog globalne ekonomske integracije suočavaju sa velikim izazovima vezanim za nejednakosti u prihodima, neprekidno visokim nivoima nezaposlenosti i siromaštva, podložnošću ekonomija vanjskim udarima, te rastom i nezaštićenog rada i neformalne ekonomije, što utiče na radni odnos i zaštitu koju on može ponuditi;

Priznajući da je postizanje poboljšanog i pravednog rezultata za sve postalo čak i potrebnije u ovim okolnostima kako bi se ostvarila univerzalna težnja za socijalnom pravdom, postigla puna zaposlenost, obezbijedila održivost otvorenih društava i globalne ekonomije, postigla socijalna kohezija i suzbilo siromaštvo i nejednakosti u usponu;

Ubijedeni da Međunarodna organizacija rada ima ključnu ulogu u pomaganju da se unaprijedi i ostvari napredak i socijalna pravda u stalno promjenjivom okruženju:

- na osnovu mandata sadržanog u Ustavu MOR-a, uključujući i Deklaracije iz Filadelfije (1944.), koji nastavlja biti u cijelosti relevantan u dvadeset prvom vijeku i treba inspirirati politiku svojih članica, te koji između ostalih ciljeva, svrha i principa:
 - potvrđuje da rad nije roba i da siromaštvo bilo gdje predstavlja opasnost za prosperitet svugdje;
 - prihvata da MOR ima svečanu obavezu da među narodima svijeta unaprijedi programe koji će ostvariti ciljeve pune zaposlenosti i podizanja životnog standarda, minimuma zarade za život i širenja mjera socijalne sigurnosti radi obezbjeđenja osnovnog prihoda svima kojima je potrebno, zajedno sa drugim ciljevima navedenim u Deklaraciji iz Filadelfije;
 - daje odgovornost MOR-u da pregleda i razmotri sve međunarodne ekonomske i finansijske politike u svjetlu temeljnog cilja socijalne pravde; i
- naslanja se na i ponovo potvrđuje Deklaraciju MOR-a o osnovnim principima i pravima na radu i njenom praćenju (1998.) u kojoj su članice priznale posebnu važnost osnov-

nih prava u vršenju mandata Organizacije, to jest: slobode udruživanja i efektivnog priznavanja prava na kolektivno pregovaranje, uklanjanje svih oblika prisilnog ili obaveznog rada, efektivno ukidanje dječijeg rada, te uklanjanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i zanimanja;

Ohrabreni prihvatanjem Dostojanstvenog rada od strane međunarodne zajednice kao efikasnog odgovora na izazove globalizacije, imajući u vidu:

- rezultate Svjetskog samita za socijalni razvoj u Kopenhagenu, 1995. godine;
- široku podršku, ponavljajuće izraženu na globalnom i regionalnom nivou, konceptu dostojanstvenog rada koji je razvila MOR; i
- podršku šefova država i vlada na Svjetskom samitu Ujedinjenih naroda 2005. godine za pravednu globalizaciju i ciljeve punog i produktivnog zaposlenja i dostojanstvenog rada za sve, kao centralnih ciljeva svojih relevantnih državnih i međunarodnih politika;

Ubijedeni da u svijetu rastuće međuzavisnosti, kompleksnosti i internacionalizacije proizvodnje:

- osnovne vrijednosti slobode, ljudskog dostojanstva, socijalne pravde, sigurnosti i nediskriminacije su neophodne za održivi ekonomski i društveni razvoj i efikasnost;
- socijalni dijalog i praksa tripartitnosti između vlada i predstavničkih organizacija radnika i poslodavaca unutar i preko granica su sada relevantniji za postizanje rješenja, izgradnju socijalne kohezije i vladavinu prava putem, pored ostalih sredstava, međunarodnih standarda rada;

- važnost radnog odnosa se treba priznati kao sredstvo obezbjeđenja zakonske zaštite radnika;
- produktivna, profitabilna i održiva preduzeća, zajedno sa jakom socijalnom ekonomijom i održivim javnim sektorom, su od ključne važnosti za održivi ekonomski razvoj i prilike za zapošljavanje; i
- Tripartitna deklaracija o principima u vezi sa multinacionalnim preduzećima i socijalnom politikom (1977.), revidirana, koja se bavi rastućom ulogom tih aktera u realizaciji ciljeva Organizacije, ima posebnu važnost; i

Priznajući da sadašnji izazovi traže od Organizacije da pojača svoja nastojanja i mobilizira sva svoja sredstva za akciju radi unaprjeđenja svojih ustavnih ciljeva, te da bi učinila ta nastojanja efikasnim i ojačala kapacitete MOR-a da pomogne nastojanja svojih članica da ostvare ciljeve MOR-a u kontekstu globalizacije, Organizacija mora:

- obezbijediti povezanost i saradnju u svom pristupu unaprjeđenju razvoja svog globalnog i integriranog pristupa u skladu sa Agendom dostojanstvenog rada i četiri strateška cilja MOR-a, koristeći sinergiju među njima;
- prilagoditi svoje institucionalne prakse i rukovođenje sa ciljem poboljšanja efektivnosti i efikasnosti uz puno poštivanje postojećeg ustavnog okvira i procedura;
- pomoći konstituentima da zadovolje potrebe izražene na nivou zemlje na osnovu pune tripartitne diskusije pružanjem visokokvalitetnih informacija, savjeta i tehničkih programa koji im pomažu da ispune te potrebe u kontekstu ustavnih ciljeva MOR-a; i

- unaprijediti politiku MOR-a u vezi sa postavljanjem standarda kao kamena temeljca aktivnosti MOR-a, tako što će jačati svoju važnost za svijet rada i obezbijediti ulogu standarda kao korisnog sredstva za ostvarivanje ustavnih ciljeva Organizacije;

Zbog toga usvaja ovu Deklaraciju desetog dana mjeseca juna godine dvije hiljade i osme.

I. OBIM I PRINCIPI

Konferencija priznaje i izjavljuje da:

- A. U kontekstu ubrzanih promjena, obaveza i nastojanja članica i Organizacije da provode ustavni mandat MOR-a, uključujući i putem međunarodnih standarda rada, i postave puno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad u centar ekonomskih i socijalnih politika, trebaju biti zasnovani na četiri jednako važna strateška cilja MOR-a kroz koje se izražava Agenda dostojanstvenog rada i koji se mogu ukratko prikazati na sljedeći način:
- (i) unaprjeđenje zapošljavanja stvaranjem održivog institucionalnog i ekonomskog okruženja u kojem:
- pojedinci mogu razviti i osavremeniti neophodne kapacitete i vještine koji im trebaju da im omoguće produktivno zaposlenje za svoje lično ispunjenje i opću dobrobit;
 - su sva preduzeća, javna ili privatna, održiva kako bi omogućila rast i stvaranje većih prilika i izgleda za zapošljavanje i prihode za sve;

- društva mogu ostvariti svoje ciljeve ekonomskog razvoja, dobrog životnog standarda i društvenog napretka; i
- (ii) razvijanje i jačanje mjera socijalne zaštite – socijalne sigurnosti i zaštite rada – koji su održivi i prilagođeni domaćim okolnostima, uključujući:
- proširenje socijalne sigurnosti na sve, uključujući i mjere za obezbjeđenje osnovnih prihoda svima kojima je potrebna takva zaštita, te prilagođavanje njenog obima i obuhvata u cilju zadovoljenja novih potreba i rješavanja neizvjesnosti nastalih brzinom tehnoloških, društvenih, demografskih i ekonomskih promjena;
 - zdrave i sigurne uslove rada; i
 - politike u vezi sa plaćama i zaradama, radnim vremenom i drugim uslovima rada, osmišljenim tako da obezbijede pravedan udio u plodovima napretka svima i minimalne plaće za život svim zaposlenima a kojima je takva zaštita potrebna;*
- (iii) promoviranje socijalnog dijaloga i tripartitnosti kao najprikladnijih načina za:
- prilagođavanje realizacije strateških ciljeva potrebama i okolnostima svake zemlje;

* Napomena urednika: U izradi ovog teksta, prioritet je dat na svakom jeziku radi usklađivanja sa odgovarajućom zvaničnom verzijom člana III(d) "Deklaracije iz Filadelfije", koju je Međunarodna konferencija rada usvojila 1944. godine.

- prenošenje ekonomskog razvoja u društveni napredak, a društvenog napretka u ekonomski razvoj;
 - omogućavanje izgradnje konsenzusa u vezi sa relevantnim državnim i međunarodnim politikama koje utiču na strategije i programe zapošljavanja i dostojanstvenog rada;
 - rad na efikasnosti zakona o radu i institucija, uključujući i u pogledu priznavanja radnog odnosa, unaprjeđenja dobrih industrijskih odnosa i izgradnje efikasnih sistema inspekcije rada; i
- (iv) poštivanje, unaprjeđenje i realizacija osnovnih principa i prava na radu, koji su od posebne važnosti, kao i prava i uslova koji to omogućavaju a koji su neophodni za punu realizaciju svih strateških ciljeva, konstatirajući:
- da su sloboda udruživanja i efikasno priznavanje prava na kolektivno pregovaranje posebno važni radi omogućavanja postizanja četiri strateška cilja; i
 - da se ne može pozivati na kršenje osnovnih principa i prava na radu niti se to inače može koristiti kao legitimna komparativna prednost, te da se standardi rada ne trebaju koristiti za svrhe protekcionističke trgovine.
- B. Četiri strateška cilja su neodvojiva, međusobno povezana i međusobno podržana. Neuspjeh da se unaprijedi bilo koji od njih bi naštetio napretku drugih ciljeva. Da bi se postigao njihov optimalni uticaj, nastojanja da se oni unaprijede bi trebala da budu dio globalne i integrirane strategije MOR-a u cilju dostojanstvenog rada. Jednakost spolova i nediskriminacija se moraju razmotriti kao međusektorska pitanja u gore navedenim strateškim ciljevima.

- C. Kako će članice ostvariti strateške ciljeve je pitanje koje svaka članica mora utvrditi u skladu sa svojim postojećim međunarodnim obavezama i osnovnim principima i pravima na radu, uz dužnu pažnju na, između ostalog:
- (i) domaće uslove i okolnosti, kao i potrebe i prioritete izražene od strane predstavničkih organizacija poslodavaca i radnika;
 - (ii) međuzavisnost, solidarnost i saradnju svih članica MOR-a, što je relevantnije više nego ikad u kontekstu globalne ekonomije; i
 - (iii) principe i odredbe međunarodnih standarda rada.

II. NAČIN IMPLEMENTACIJE

Konferencija dalje priznaje da u globaliziranoj ekonomiji:

- A. Implementacija Dijela I ove Deklaracije zahtijeva da MOR efikasno pomogne svojim članicama u njihovim nastojanjima. U tom cilju, Organizacija treba preispitati i prilagoditi svoje institucionalne prakse da ojača upravljanje i izgradnju kapaciteta kako bi najbolje iskoristila svoje ljudske i finansijske resurse i jedinstvenu prednost svoje tripartitne strukture i sistema standarda, sa ciljem:
- (i) boljeg razumijevanja potreba svojih članica u pogledu svakog od strateških ciljeva, kao i ranijih aktivnosti MOR-a, kako bi se one zadovoljile u okviru tačke koja će se ponavljati na dnevnom redu Konferencije, kako bi se:

- utvrdilo kako MOR može efikasnije pristupiti rješavanju tih potreba kroz koordinirano korištenje svih svojih sredstava za djelovanje;
 - utvrdili neophodni resursi za rješavanje tih potreba i, ako odgovara, privukli dodatni resursi; i
 - usmjeravali Upravno tijelo i Ured u svojim nadležnostima;
- (ii) jačanja i usmjeravanja svoje tehničke saradnje i stručnih savjeta da se:
- podrže i pomognu nastojanja pojedinačnih članica da na tripartitnoj osnovi ostvare napredak prema svim strateškim ciljevima kroz državne programe dostojanstvenog rada, gdje odgovara, te u okviru sistema Ujedinjenih naroda; i
 - pomogne, gdje god je to potrebno, institucionalnim kapacitetima država članica, kao i predstavničkim organizacijama poslodavaca i radnika da omoguće smisleni i povezanu socijalnu politiku i održivi razvoj;
- (iii) unaprjeđenja razmijenjenog znanja i razumijevanja sinergije među strateškim ciljevima putem empirijske analize i tripartitne diskusije o konkretnim iskustvima, uz dobrovoljnu saradnju zemalja na koje se odnosi i sa ciljem uticanja na donošenje odluka članica u vezi sa prilikama i izazovima globalizacije;
- (iv) po zahtjevu, pružanja pomoći članicama koje žele zajednički unaprijediti strateške ciljeve u okviru bilateralnih ili multilateralnih sporazuma, u skladu sa svojom kompatibilnošću sa obavezama MOR-a; i

- (v) razvijanja novih partnerstava sa nedržavnim subjektima i ekonomskim akterima, kao što su multinacionalna preduzeća i sindikati koji rade na globalno sektorskom nivou kako bi se ojačala efikasnost operativnih programa i aktivnosti MOR-a, privukla njihova podrška na bilo koji odgovarajući način i inače unaprijedili strateški ciljevi MOR-a. Ovo će se uraditi u konsultacijama sa predstavničkim domaćim i međunarodnim organizacijama radnika i poslodavaca.
- B. Istovremeno, članice imaju ključnu odgovornost da kroz svoju socijalnu i ekonomsku politiku doprinesu realizaciji globalne i integrirane strategije za implementaciju strateških ciljeva, što obuhvata Agendu dostojanstvenog rada, navedenu u Dijelu I ove Deklaracije. Realizacija Agende dostojanstvenog rada na državnom nivou će zavisiti od domaćih potreba i prioriteta, i na državama članicama je da utvrde kako da ispune ovu odgovornost u konsultaciji sa predstavničkim organizacijama radnika i poslodavaca. U tom cilju, one između ostalih koraka mogu razmotriti i:
- (i) usvajanje državne ili regionalne strategije dostojanstvenog rada, ili obje, sa usmjeravanjem na skup prioriteta u cilju integriranog ostvarenja strateških ciljeva;
 - (ii) uspostavljanje odgovarajućih indikatora ili statistike, uz pomoć MOR-a ako je to potrebno, radi nadzora i procjene učinjenog napretka;
 - (iii) pregled svoje situacije u vezi sa ratifikacijom ili primjenom instrumenata MOR-a sa ciljem ostvarenja postepenog povećanja obuhvata svakog od strateških ciljeva, s posebnim naglaskom na instrumente svrstane u suštinske standarde rada, kao i one koji se smatraju najznačaj-

nijim sa stanovišta upravljanja koji obuhvataju tripartitnost, politiku zapošljavanja i inspekciju rada;

- (iv) poduzimanje odgovarajućih koraka sa ciljem adekvatne koordinacije stavova koje je dotična zemlja članica zauzela na relevantnim međunarodnim forumima i koraka koje one mogu poduzeti na osnovu ove Deklaracije;
- (v) unaprjeđenje održivih preduzeća;
- (vi) tamo gdje odgovara, razmjena domaćih i regionalnih dobrih praksi stečenih u uspješnoj implementaciji domaćih ili regionalnih inicijativa koje sadrže element dostojanstvenog rada; i
- (vii) pružanje odgovarajuće podrške nastojanjima drugih članica na bilateralnoj, regionalnoj ili multilateralnoj osnovi, koliko to njihovi resursi dozvole, da bi se dala snaga principima i ciljevima iz ove Deklaracije.

C. Ostale međunarodne i regionalne organizacije sa mandatom u usko povezanim oblastima mogu dati važan doprinos provođenju integriranog pristupa. MOR ih treba pozvati da promoviraju dostojanstven rad, imajući na umu da će svaka agencija imati punu kontrolu nad svojim mandatom. S obzirom da i trgovina i politika finansijskog tržišta imaju uticaja na zapošljavanje, to je uloga MOR-a da procijeni te efekte na zapošljavanje radi ostvarivanja svog cilja postavljanja zapošljavanja u srce ekonomskih politika.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

- A. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada će se pobrinuti da se ova Deklaracija dostavi svim članicama i preko njih i predstavničkim organizacijama poslodavaca i radnika, međunarodnim organizacijama sa kompetencijom u odgovarajućim poljima na međunarodnom i regionalnom nivou, te drugim subjektima koje Upravno tijelo može utvrditi. Vlade, kao i organizacije poslodavaca i radnika na državnom nivou, obznanjuju Deklaraciju na svim relevantnim forumima na kojima mogu učestvovati ili biti predstavljeni, ili je na drugi način dostavljaju drugim subjektima na koje se može odnositi.
- B. Upravno tijelo i generalni direktor Međunarodnog ureda rada će biti odgovorni za uspostavljanje odgovarajućih modaliteta za brzu implementaciju Dijela II ove Deklaracije.
- C. Kada Upravno tijelo to smatra za shodno, te u skladu sa modalitetima koji će se uspostaviti, uticaj ove Deklaracije, a posebno koraci koji će se poduzeti da se unaprijedi njeno provođenje, bit će podložni preispitivanju od strane Međunarodne konferencije rada sa ciljem procjenjivanja kakve se odgovarajuće aktivnosti mogu poduzeti.

DODATAK

NASTAVAK I PRAĆENJE DEKLARACIJE

I. UKUPNA SVRHA I OBIM

- A. Cilj ovog nastavka i praćenja je da se razmotre sredstva pomoću kojih će Organizacija pomoći svojim članicama u njihovim nastojanjima da se realizira njihova opredijeljenost da se angažiraju na četiri strateška cilja koja su važna za implementaciju ustavnog mandata Organizacije.
- B. Ovaj nastavak teži da na najbolji mogući način iskoristi sva sredstva za akciju predviđenu Ustavom MOR-a radi ispunjenja njenog mandata. Neke mjere za pomoć članicama mogu iziskivati određeno prilagođavanje postojećih modaliteta primjene člana 19., stavova 5(e) i 6(d) Ustava MOR-a, bez povećavanja obaveza u vezi sa podnošenjem izvještaja država članica.

II. AKTIVNOSTI ORGANIZACIJE NA POMOĆI SVOJIM ČLANOVIMA

Administracija, resursi i vanjski odnosi

- A. Generalni direktor će poduzeti sve neophodne korake, uključujući i, po potrebi, davanje prijedloga Upravnom tijelu da obezbijedi sredstva kojima će Organizacija pomoći svojim članicama u njihovim nastojanjima na osnovu ove Deklara-

cije. Ti koraci će obuhvatiti preispitivanje i prilagođavanje institucionalnih praksi i upravljanja MOR-a kao što je navedeno u Deklaraciji, te bi trebali uzeti u obzir potrebu da se obezbijede:

- (i) povezanost, koordinacija i saradnja unutar Međunarodnog ureda rada u cilju svog efikasnog djelovanja;
- (ii) izgradnja i održavanje politika i operativnih kapaciteta;
- (iii) efikasno i efektivno korištenje resursa, rukovodnih procesa i institucionalnih struktura;
- (iv) adekvatne kompetencije i osnovu znanja, te efikasnih struktura upravljanja;
- (v) unaprjeđenje efektivnih partnerstava unutar Ujedinjenih naroda i multilateralnog sistema radi jačanja operativnih programa i aktivnosti MOR-a ili inače unaprjeđenja ciljeva MOR-a; i
- (vi) utvrđivanja, ažuriranja i unaprjeđenja liste standarda koji su najznačajniji sa stanovišta upravljanja.¹

Razumijevanje i reagiranje na realnosti i potrebe zemalja članica

B. Na osnovu modaliteta koje usagласi Upravno tijelo, Organizacija će uvesti plan ponavljajućih diskusija Međunarodne konferencije rada, s tim da se neće stvarati dvojni nadzorni mehanizmi MOR-a, kako bi:

¹ Konvencija o inspekciji rada, 1947 (Br. 81), Konvencija o politici zapošljavanja, 1964 (Br. 122), Konvencija o inspekciji rada (poljoprivreda), 1969 (Br. 129), te Konvencija o tripartitnim konsultacijama (Međunarodni standardi rada), 1976. (Br. 144) i ti standardi koji su utvrđeni na naknadno ažuriranim listama.

- (i) bolje razumjela raznovrsne realnosti i potrebe svojih članica u pogledu svakog od strateških ciljeva, efikasnije reagirala na njih korištenjem svih dostupnih sredstava djelovanja, uključujući i aktivnosti u vezi sa standardima, tehničku saradnju, tehničke i istraživačke kapacitete Ureda, te u skladu s tim prilagodila svoje prioritete i akcijske programe; i
- (ii) procijenila rezultate aktivnosti MOR-a sa ciljem uticaja na program, budžet i druge odluke u vezi sa upravljanjem.

Tehnička pomoć i savjetodavne usluge

- C. Na zahtjev vlada i predstavničkih organizacija radnika i poslodavaca, Organizacija će pružiti svu odgovarajuću pomoć u okviru svog mandata u svrhu pružanja podrške nastojanjima članica da učine napredak ka strateškim ciljevima kroz integriranu i povezanu državnu ili regionalnu strategiju, uključujući i putem:
- (i) jačanja i racionaliziranja svojih aktivnosti tehničke saradnje u okviru državnih programa dostojanstvenog rada i programa sistema Ujedinjenih naroda;
 - (ii) pružanja generalne ekspertize i pomoći koju svaka članica može zatražiti u svrhu usvajanja državne strategije i istraživanja inovativnih partnerstava u svrhu implementacije;
 - (iii) razvijanja odgovarajućih sredstava radi efikasne evaluacije ostvarenog napretka i procjenjivanja uticaja kojeg drugi faktori i politike mogu imati na nastojanja članica; i

- (iv) rješavanja posebnih potreba i kapaciteta zemalja u razvoju i predstavničkih organizacija radnika i poslodavaca, uključujući i traganje za mobilizacijom resursa.

Istraživanje, prikupljanje i razmjena informacija

- D. Organizacija će poduzeti odgovarajuće korake radi jačanja svog istraživačkog kapaciteta, empirijskog znanja i razumijevanja kako se strateški ciljevi međusobno odnose i doprinose društvenom napretku, održivim preduzećima, održivom razvoju i iskorjenjivanju siromaštva u globalnoj ekonomiji. Ovi koraci mogu obuhvatati tripartitnu razmjenu iskustava i dobrih praksi na međunarodnom, regionalnom i državnom nivou u okviru:
 - (i) studija provedenih na ad hoc osnovi uz dobrovoljnu saradnju vlada i predstavničkih organizacija radnika i poslodavaca u dotičnim zemljama;
 - (ii) bilo kakve zajedničke planove, kao što su pregledi unutar struke koje zainteresirane zemlje članice mogu uspostaviti ili im se dobrovoljno priključiti.

III. EVALUACIJA OD STRANE KONFERENCIJE

- A. Uticaj Deklaracije, posebno obima do kojeg je ona doprinijela unaprjeđenju ciljeva i svrha Organizacije među članicama kroz integrirano bavljenje strateškim ciljevima, bit će podložno evaluaciji od strane Konferencije, što se može ponoviti s vremena na vrijeme, u okviru tačke uvrštene u njen dnevni red.

- B. Ured će pripremiti izvještaj za Konferenciju radi evaluacije uticaja Deklaracije, koji će sadržavati informacije o:
- (i) poduzetim aktivnostima ili koracima koji su rezultat ove Deklaracije, a koje tripartitni konstituenti mogu obezbijediti kroz službe MOR-a, prvenstveno u regijama, te iz bilo kog drugog pouzdanog izvora;
 - (ii) koracima koje Upravno tijelo i Ured poduzmu u vezi sa nastavkom i praćenjem relevantnih pitanja upravljanja, kapaciteta i osnova znanja u vezi sa težnjom ka ostvarenju strateških ciljeva, uključujući i programe i aktivnosti MOR-a i njihov uticaj; i
 - (iii) mogući uticaj Deklaracije u vezi sa drugim zainteresiranim međunarodnim organizacijama.
- C. Zainteresiranim multilateralним organizacijama će se dati prilika da učestvuju u procjeni uticaja i u diskusiji. Drugi zainteresirani subjekti mogu prisustvovati i učestvovati u diskusiji na poziv Upravnog tijela.
- D. U svjetlu svoje evaluacije, Konferencija će sačiniti zaključke u vezi sa poželjnošću daljih procjena ili prilike za angažiranje na drugom odgovarajućem toku aktivnosti.

Naprijed navedeno je “*Deklaracija o socijalnoj pravdi u cilju pravedne globalizacije*”, koju je uredno usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada tokom svog devedeset sedmog zasjedanja, održanog u Ženevi i zaključenog 13. juna 2008. godine.

U POTVRDU TOGA smo stavili svoje potpise trinaestog dana mjeseca juna 2008. godine:

Predsjednik Konferencije,

EDWIN SALAMIN JAEN

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada,

JUAN SOMAVIA

ISBN 922822297-2

9 789228 222975